

خلاصه درسی

بودجه ریزی با اولویت عدالت جنسیتی

— برای پیشبرد برابری جنسیتی و رفاه زنان —

مدرس: دکتر الیزابت کلاتز

w w w . y a l d a n e t w o r k . o r g

بودجه‌بندی جنسیت محور چیست؟

بودجه دولت مهمترین ابزار سیاست‌ورزی در دست دولت است. این که چه میزان پول برای کدام هدف‌ها تخصیص یافته‌شده، اجرای موفقیت‌آمیز همه سیاست‌های دولت را تحت تأثیر قرار می‌دهد. تنها این نکته مهم نیست که سیاست‌های مناسب دولتی، خدمات عمومی در خور، و سرمایه‌گذاری‌های مؤثر تدوین گردند. مهم‌تر از آن این است، که منابع کافی (پول، نیروی انسانی، و سایر موارد) اجرای مؤثر برنامه‌های تدوین‌شده را تضمین نمایند، چون بدون در اختیارداشتن منابع کافی، دولت نمی‌تواند به صورت موفقیت‌آمیزی هیچ یک از سیاست‌های خود را به مرحله اجرا در آورد. از این روست که رهیافت‌های مؤثر برای بهبود و ارتقاء وضعیت زنان در جامعه و برابری جنسیتی میان زنان و مردان عمیقاً با موضوع بودجه‌بندی ارتباط دارد. بودجه‌بندی جنسیت‌محور، رهیافتی کارآمد برای مطرح‌کردن برابری جنسیتی در قلب سیاست‌گذاری‌های عمومی در جامعه است، به نحوی که می‌توان آن را وسیله‌ای برای ارتقای وضعیت زنان دانست.

بودجه‌بندی جنسیت‌محور به معنای بودجه‌های جداگانه برای زنان یا مردان، یا تقسیم بودجه به صورت ۵۰٪ برای زنان و ۵۰٪ برای مردان نیست. بلکه هدف از آن در نظرگرفتن بعد جنسیتی در سیاست‌های کلان است، که در بردارنده تحلیل امور جنسیتی، تغییر سیاست‌ها و روندهای بودجه‌بندی و همچنین تأثیرات آنهاست.

بودجه‌بندی جنسیت‌محور با لحاظ‌کردن حساسیت‌های مربوط به موضوع جنسیت، از ابزارها، رویکردها و رهیافت‌های متنوعی برای تحلیل هزینه‌های عمومی و درآمدها استفاده می‌کند. رهیافت‌ها و فعالیت‌های مربوط به شکل‌های ملموس بودجه‌بندی جنسیت‌محور، همگی وابسته به پس‌زمینه موضوع، اهداف تعیین‌شده، بازیگران و حوزه اقدام آنها هستند. این نوع از بودجه‌بندی در بردارنده یک روند طولانی تشویق برای انجام تغییرات است، به گونه‌ای که سیاست‌های حاصل از تغییر، روندها و مؤسسات تازه، بیشتر به موضوع جنسیت حساس شوند. بودجه‌بندی جنسیت‌محور می‌تواند در سطوح ملی، منطقه‌ای و محلی به کار گرفته شود. با این حال، این دوره آموزش مجازی بر عرصه محلی و شهرداری‌ها متمرکز است.

بودجه‌بندی جنسیت‌محور متضمن آن است که بودجه‌های دولت و سیاست‌ها و برنامه‌هایی که تحت شعاع آن هستند، احتیاجات و منافع زنان و مردانی را که متعلق به گروه‌های اجتماعی مختلف هستند لحاظ کند. بدین ترتیب این نوع از بودجه‌بندی ناظر بر تبعیضات ناشی از مذکر یا مؤنث‌بودن است. و در عین حال ناملایمات ناشی از تعلق به یک گروه قومی خاص، طبقه اجتماعی، وضعیت فقر اقتصادی، مکان و سن را هم در نظر می‌گیرد.

از طریق ایجاد و به کار بستن ابزارها و فناوری‌های مختلف، بودجه‌بندی جنسیت‌محور می‌تواند گام‌های مهمی را برای رسیدن به هدف بردارد. این ابزارها عبارتند از:

- به رسمیت‌شناختن، بازگرفتن و بهاء‌دادن به مشارکت‌ها و نقش رهبری و هدایت زنان در عرصه اقتصاد بازار، بازتولید نسل و خانه‌داری (که در آن سهم زنان غیر آشکار و کم ارزش جلوه داده می‌شود).
- تشویق نقش رهبری و هدایت زنان در عرصه‌های عمومی و سیاسی، اقتصادی، در مجلس نمایندگان، در تجارت، رسانه‌های گروهی، فرهنگ، مؤسسات مذهبی، اتحادیه‌ها و گروه‌های جامعه مدنی.
- مشارکت در روند دگرگونی‌ها برای به رسمیت‌شناختن نیازهای فقیرترین و بی‌قدرت‌ترین طبقات اجتماع.

- ایجاد توانایی و زمینه‌های مستعد برای طرفداری و تبلیغ حقوق زنان در میان سازمان‌های زنان و در ارتباط با موضوعات بودجه‌بندی و سیاست‌های اقتصادی.

مفاهیم مترادف متعددی برای بودجه‌بندی جنسیت‌محور به کار می‌رود، از جمله «بودجه جنسیتی»، «بودجه زنان» و یا «بودجه حساس به موضوع جنسیت». علی‌رغم این تنوع در نام‌گذاری، اکثر این موارد به تلاش‌هایی اشاره دارند که در جهت تضمین حقوق زنان و تبلیغ برابری جنسیتی میان زنان و مردان در بودجه‌بندی‌های دولتی صورت می‌گیرند. با توجه به این موضوع که هدف بودجه‌بندی جنسیت‌محور قابل‌قبول‌سازی بودجه زن‌محور است، بدیهی است که وزیر امور مالی نقش اساسی را ایفا می‌کند. در حالی که سایر وزارتخانه‌ها دارای مسئولیت‌هایی در ارتباط با برنامه‌ها و روندهای بودجه‌بندی‌های خودشان هستند.

تعریف شورای اروپا از بودجه‌بندی جنسیت‌محور به طرز گسترده‌ای مورد استفاده است:

«بودجه‌بندی جنسیتی یعنی قابل‌قبول‌سازی بودجه زن‌محور در روند بودجه‌بندی. این به معنای آن است، که ارزیابی‌های مبتنی بر دیدگاه جنسیتی در تمام روندهای بودجه و بازسازی هزینه‌ها و درآمدها در جهت تشویق برابری جنسیتی مد نظر هستند.»

قابل‌قبول‌سازی عدالت جنسیتی به رویکردی اشاره دارد که بر اساس آن وضعیت زنان و مردان باید برای دستیابی آنها به جایگاهی برابر در عرصه کلیه فعالیت‌های اجتماعی مورد بررسی قرار گیرد. از این رو علاوه بر سیاست‌ها و بودجه عمومی اختصاص یافته به بهبود جایگاه زنان، قابل‌قبول‌سازی عدالت جنسیتی در صدد آن است که مقامات عمومی و سیاست‌ورزان، متوجه نیازها، الویت‌ها و منافع زنان و مردان در همه عرصه‌ها گردند و بودجه‌بندی جنسیت‌محور این رویکرد را به بودجه‌بندی تعمیم می‌دهد.

با توجه به نقش‌های متفاوت زنان و مردان در جامعه، جایگاه متفاوت آنان در عرصه‌های اجتماعی و اقتصادی، سیاست‌های عمومی و بودجه می‌تواند تأثیر متفاوتی بر زنان و مردان و گروه‌های مختلفی از هر یک از آنها داشته باشد.

بودجه‌بندی جنسیت‌محور تضمین‌کننده آن است، که نیازها و منافع زنان و مردان به تساوی در برنامه‌ریزی بودجه مد نظر قرار بگیرد. این نکته بسیار حائز اهمیت است، که نیازها و منافع زنان و مردان در موقعیت‌های مختلف اجتماعی و بر اساس سن، طبقه اقتصادی، قومیت و موقعیت آنان مورد بررسی قرار گیرد. برای تضمین آنکه یک بودجه‌بندی جنسیت‌محور به تساوی جنسیتی کمک کند، نقطه عزیمت مهم آن است که موقعیت زنان در عرصه‌های مختلف زندگی به درستی و دقت شناخته شود.

• گسترش چشم‌اندازهای اقتصادی برای دربرگرفتن کار بلاعوض (بدون مزد)

برخلاف اقتصاددان‌های سنتی که تنها کار در برابر دستمزد را جزیی از اقتصاد حساب می‌کنند، از منظر جنسیتی، یک چشم‌انداز وسیع‌تر از فعالیت‌های اقتصادی مهم است، که در آن اقتصاد هم کار بلاعوض و هم کار در برابر دستمزد را شامل شود. به واسطه نقش‌های جنسیتی در جوامع زنان عموماً کارهای بلاعوض انجام می‌دهند، به طور مثال نگهداری از کودکان و اقوام سالمند و بیمار. باید به اثرات هزینه‌های عمومی و خدمات در کارهای بلاعوض توجه شود و اطمینان حاصل گردد که بودجه عمومی کمک می‌کند که بار سنگین کارهای بلاعوض و بدون مواجب زن‌ها کمتر شود و نقش‌های سنتی آنها بازتولید نشود.

از منظر جنسیتی، انجام کارهای بلاعوض نه تنها برای زندگی و رفاه افراد وابسته (به زنان) ضروری هستند، بلکه انجام این کارها باید به عنوان یک مشارکت قابل توجه در اقتصاد مورد بازبینی قرارگیرند. بدون مشارکت زنان (و مردان) در امور خانه داری و مسایل جاری

در جوامع برای ارائه مراقبت و آن چه که تولیدمثل خوانده می‌شود، اقتصاد واژگون خواهد شد. سیستم اقتصاد فعلی می‌تواند همچنان فعال باشد چون کارگران از خدمات خانه‌داری (که زن‌ها آن را ارائه می‌کنند) بهره‌مند هستند؛ کودکان (توسط زن‌ها) مراقبت می‌شوند و آموزش می‌بینند، افراد بیمار تا زمانی که بهبودی یافته و قادر به کارکردن شوند (توسط زنان) تیمار و پرستاری می‌شوند، روابط و مناسبات اجتماعی که برای ثبات جامعه و حفظ فضای مناسب ضروری هستند (توسط زنان) حفظ و نگه‌داری می‌شوند. این موارد تنها بخش کوچکی از ثمرات «فعالیت‌های تولیدی و باز تولید نسل» حاصل شده از کارهای بلاعوض در اقتصاد است. اگر ما نگران وضعیت سلامتی و رفاه افراد جامعه و همین‌طور عملکرد موفق سیستم اقتصادی هستیم، لازم است که نتایج حاصل از رویکرد (جنسیتی) را بیاموزیم و همواره مدنظر داشته باشیم.

تقسیم کردن کارها به کار بلاعوض و کار در برابر دستمزد از انگاره‌های سنتی مربوط به نقش‌های جنسیتی تأثیر می‌گیرند. در بودجه‌بندی جنسیت‌محور باید تأثیر بودجه عمومی بر نقش‌های سنتی جنسیتی مطالعه شوند. نقش‌هایی که در آن تقسیم کارها میان زنان و مردان شکل گرفته‌اند. آیا بودجه عمومی نقش‌های سنتی جنسیتی را بازتولید می‌کند؟ آیا بودجه عمومی می‌تواند در غلبه بر نقش‌های کلیشه‌ای جنسیتی و کم‌کردن از بار کار بلاعوض بر دوش زنان عامل مؤثری باشد (مثلاً مراکز خدمات نگهداری برای کودکان و افراد سالمند ایجاد کند تا از کار زن‌ها کاسته شود)؟

به حساب‌آوردن اینکه تصمیم‌های مربوط به بودجه عمومی، به ویژه آنهایی که به مصارف عمومی می‌رسد، چگونه بر کار بلاعوض تأثیر می‌گذارند، از نظر اقتصادی معقولانه است.

مهمترین اهداف بودجه‌بندی جنسیت‌محور

اگر چه تنوعی از اهداف مشخص برای بودجه‌بندی جنسیت‌محور وجود دارد، موارد زیر هسته درونی این اهداف هستند:

- افزایش آگاهی در مورد موضوعات مربوط به جنسیت در برنامه‌ریزی و بودجه‌بندی
 - تغییر بودجه و سیاست‌های مربوطه برای تشویق و تقویت برابری جنسیتی
 - تشویق و تقویت پاسخ‌گویی دولت‌ها
- به این ترتیب، اهداف بودجه‌بندی جنسیت محور عبارتند از:
- تدوین بودجه به گونه‌ای که در برابر موضوع جنسیت پاسخ‌گو باشد.
 - متصل‌کردن سیاست‌های بودجه‌بندی جنسیت‌محور با منابع مالی کافی
 - متصل‌کردن سیاست‌ها به امور مربوط به توانمندسازی زنان و مبارزه بر علیه خشونت‌های مبتنی بر جنسیت با منابع مالی کافی
 - اجرایی‌کردن بودجه به گونه‌ای که متضمن منافع برابر برای زنان و مردان، دختران و پسران باشد.
 - نظارت‌کردن بر تأثیر هزینه‌ها و درآمدهای کسب‌شده از منظر یک دیدگاه جنسیتی
 - دوباره الویت‌بندی‌کردن هزینه‌ها و دوباره تنظیم‌کردن سیاست‌های کسب درآمد به گونه‌ای که برابری جنسیتی و در نظر داشتن نیازها و اولویت‌های زنان و مردان، دختران و پسران را تضمین کند.

عوامل کلیدی در بودجه‌بندی جنسیت محور و نقش‌های مربوطه

حکومت‌های محلی (استانداری، فرمانداری، بخش‌داری، شهرداری و شورای شهر) عواملی کلیدی در دستیابی به برابری جنسیتی هستند، از آن جهت که آنها محلی برای ارائه خدمات بسیار و منابع فراوان بوده و می‌توانند پشتیبان پیشرفت‌های بزرگ در حقوق اقتصادی زنان و افزایش مشارکت آنها باشند و به همین جهت تأثیری به‌سزا در زندگی زنان و زندگی کل جامعه دارند. در سطح محلی، رویکردهای معطوف به مشارکت در برنامه‌ریزی و بودجه‌بندی برای تضمین این که صدای زنان به صورتی برابر در نظر گرفته‌شود، به صورتی ویژه مؤثر و امیدبخش هستند.

تجربیات بین‌المللی نشان می‌دهد که ابتکار برنامه‌ریزی متناسب با موضوع جنسیت که در آن هم عوامل دولتی و هم عوامل غیر دولتی مانند مؤسسات مردم‌نهاد و محققان نقش ایفا می‌کنند، مؤثرترین و با دوام‌ترین می‌باشند. این نکته بسیار مهم است که مشارکت عوامل مختلف تضمین شود، نقش‌های مختلف آنها روشن گردد و این که هر کدام تا چه حد و به چه صورت می‌توانند مشارکت داشته باشند. آنها در سطح محلی و در ارتباط با شهرداری‌ها، شهردار، مقامات عالی رتبه و شورای شهر نقش تعیین‌کننده‌ای دارند.

در حالی که شهردار نقش مهمی در اعلام اراده سیاسی موافق با بودجه‌بندی جنسیت‌محور و عرضه رهبری سیاسی دارد، کارکنان بخش‌های مختلف مدیریت عمومی هم که تجربه‌های با ارزشی در موضوع بودجه‌بندی، برنامه‌ریزی، امور جنسیتی و سیاست‌سازمانی دارند، می‌توانند نقش مهمی در اجرایی کردن بودجه‌بندی جنسیت‌محور ایفا نمایند. شورای شهر و کمیته‌های بودجه‌بندی و برنامه‌ریزی می‌توانند نقش مهمی در برجسته‌کردن موضوعات جنسیتی در طول مذاکرات تدوین بودجه و احتمالاً لحاظ‌کردن تغییرات پیشنهادشده در زمینه تخصیص بودجه داشته باشند. نمایندگان و سیاستمداران از مناطق مختلف می‌توانند، نقشی مهم در ارائه دیدگاه لازم در مورد نیازها و اولویت‌های زنان و مردان در مناطق خود داشته باشند.

به همین ترتیب بازیگران جامعه مدنی می‌توانند نقش‌های متنوع و با اهمیتی در روند تدوین بودجه جنسیت‌محور داشته باشند، همانند دفاع سازمان‌یافته از موضوع برابری جنسیتی برای دستیابی به سیاست‌ها و تغییرات ملموس، ایجاد مکانیزم‌های مؤثر برای نظارت بر بودجه و یا حساسیت‌زایی پیرامون اهمیت عدالت جنسیتی در برنامه‌ریزی و تدوین بودجه. اغلب سازمان‌های جامعه مدنی دارای دانش وسیعی در موضوعات جنسیتی و یا برنامه‌ریزی و بودجه‌بندی جنسیت‌محور هستند. این قابلیت آنها را تبدیل به منبع مهمی برای برنامه‌ریزی عمومی کرده است. همچنین محققان در دانشگاه‌ها می‌توانند دانش و تخصص لازم را در این زمینه ارائه داده و با فراست و نکته‌بینی لازم تحلیل‌های برجسته‌ای را در زمینه اثرات بودجه‌بندی جنسیت‌محور ارائه نمایند. این کار می‌تواند به انجام مطالعات متمرکز به عنوان پایه‌ای برای فعالیتهای تسهیل‌گری [advocacy] سازمان‌های جامعه مدنی منجر شود.

مزایای بودجه‌بندی جنسیت‌محور در سطح شهرداری‌ها

اجرای سیاست بودجه‌بندی جنسیت‌محور دارای مجموعه‌ای از منافع برای شهرداری‌هاست. در ادامه مهم‌ترین این منافع به صورتی موجز توضیح داده می‌شود:

- دستیابی به حکمرانی خوب و دموکراتیک

روند بهبود ارائه خدمات ضروری به زنان، مردان، دختران و پسران در مسیری عادلانه و مسئولانه می‌بایستی که به عنوان بخشی درونی از تعریف حکمرانی خوب تعریف شود. حکومت خوب و دموکراتیک نیازمند یک رویکرد مشارکت‌گرایانه در روند سیاست‌سازی است، به گونه‌ای که دیدگاه‌های متفاوت گروه‌های مختلف شهروندان از جمله زنان در نظر گرفته شده و منعکس شود. بودجه‌بندی جنسیت‌محور، رهیافت و رویکردی را برای توسعه در برابر روند سنتی بودجه‌بندی پیشنهاد می‌کند، که متضمن مشارکت گروه‌های سابقاً حذف شده از جامعه، خصوصاً زنان و مدافعان برابری جنسیتی در روندهای بودجه‌بندی و برنامه‌ریزی خواهد بود. در این مفهوم، بودجه‌بندی جنسیت‌محور رویکردی است که نه تنها به تقویت حکمرانی خوب در امور مالی و اقتصادی منجر می‌شود، که در نهایت حکمرانی خوب را به صورت کلی تقویت خواهد کرد.

بودجه‌بندی با اولویت عدالت جنسیتی می‌تواند مسیرهای تازه‌ای را برای تقویت برابری جنسیتی و مطرح کردن موضوعات زنان فراهم کند و وزن بیشتری را به نگرانی‌های جنسیتی در روند تدوین سیاست‌های تازه بدهد. هدف نهایی تغییردادن روندهای بودجه‌بندی و برنامه‌ریزی به گونه‌ای است، که تضمین کند که بازیگران معمول در محدوده شهرداری‌ها (شهرداران، مدیران بخش همگانی و ارائه‌دهندگان خدمات) اهداف معطوف به برابری جنسیتی را در برنامه‌های معمول خود در نظر خواهند گرفت و به آنها الویت بالاتری خواهند داد. بودجه‌بندی جنسیت‌محور یک تغییر در روندها، الویت‌ها، سازمان‌بندی‌ها و سیاست‌های معطوف به نتایج بهتر در سیاست‌ورزی و بودجه‌بندی است، به گونه‌ای که به تقویت برابری جنسیتی و قدرتمند کردن زنان منجر شود. منافع کوتاه و بلندمدت این سبک از بودجه‌بندی برای شهروندان اعم از زنان، مردان، سیاست‌گذاران و کارگزاران شهرداری‌ها ارزش آن را دارد، که مسیر نوید بخش آن به سمت برابری جنسیتی در شهرداری‌ها به صورتی جدی دنبال شود.

• تقویت کارآمدی اقتصاد

نابرابری جنسیتی هزینه‌های بالای اقتصادی دارد، از آن جهت که در ابتدا به بازدهی کمتر، کاربرد کمتر منابع و دانش‌ها، تولید کمتر، محدود شدن توانایی‌های فردی و در مجموع به کاهش رفاه عمومی منجر می‌شود. اما چندین مطالعه نشان داده‌است که یک همبستگی مثبت میان کاهش نابرابری جنسیتی و نرخ‌های بالاتر رشد وجود دارد. بهره‌وری حرفه‌ای از زنان باعث افزایش توانایی تولید آنها می‌شود، اگر دسترسی آنها به اطلاعات، اعتبارات، خدمات تبلیغی، دریافتی‌ها و بازار افزایش و هم زمان محدودیت‌های آنها کاهش یافته باشد. توانمندسازی اقتصادی زنان نه تنها به بهبود موقعیت زنان در اقتصاد منجر می‌گردد، بلکه باعث افزایش رفاه کل جامعه می‌شود. مشغول کردن بی‌اندازه زنان با سنگینی بار کار مراقبت‌های بلاعوض (بدون دستمزد)، امور خانه‌داری و سایر خدمات مشابه به گروه اجتماعی بزرگتر (اقوام) می‌تواند در مجموع باعث کاهش بهره‌وری اقتصادی زنان شود. در چنین شرایطی بودجه‌بندی جنسیت‌محور می‌تواند در روابط متقابل میان سیاست‌های بودجه و کارهای بلاعوض مؤثر بوده و زمینه ادغام کار بلاعوض زنان را در اقتصاد کلان فراهم نماید.

• دستیابی به عدالت جنسیتی، حقوق زنان و قدرتمندی زنان

با مشخص کردن پیامدهای حاصل از نگاه جنسیتی به بودجه عمومی و سیاست‌های مربوط به آن، بودجه‌بندی جنسیت‌محور به مقام یک رهیافت اصلی برای افزایش آگاهی و درک از موضوعات مربوط به جنسیت و فراهم کردن زمینه مساعد برای تصمیمات سیاسی جهت بهبود وضعیت زنان ارتقا پیدا می‌کند.

• پیشرفت به سوی تحقق حقوق زنان

تحقق حقوق بشر و حقوق زنان تا حد زیادی وابسته به ترجمه و تفسیر این حقوق در قالب اولویت‌های سیاسی با پشتوانه منابع کافی است. بودجه‌بندی جنسیت‌محور به دنبال اندازه‌گیری شکاف بین تعهدات سیاسی کشورها در مورد تحقق حقوق بشر و ابزار حقوق زنان (مانند کنوانسیون رفع کلیه اشکال تبعیض علیه زنان، برنامه جامع اقدام پکن در چهارمین کنفرانس جهانی زنان در پکن در سال ۱۹۹۵ و همین طور اسناد سیاست ملی)، و مکفی بودن تخصیص منابع مشخص و نتایج سیاست‌گذاری است.

• فقر زدایی مؤثرتر

برابری جنسیتی برای غلبه بر معضل فقر نقشی کلیدی و اساسی دارد. زنان و مردان، فقر را به شکلی متفاوت تجربه می‌کنند. زنان آن را عموماً به شکلی سخت‌تر احساس می‌کنند و برای برون رفت از آن هم مشکلات متفاوتی را از سر می‌گذارند. زنان همچنین نسبت به مردان در برابر طول مدت فقر آسیب‌پذیرتر هستند. اگر نیازهای زنان به صورتی برابر مورد توجه قرار نگیرد، خطر آن وجود دارد که سیاست‌های فقرزدایی (در حال اجرا) با شکست مواجه شوند.

• افزایش پاسخ‌گویی و شفافیت

بودجه‌بندی جنسیت‌محور یک ابزار قدرتمند برای برجسته‌کردن شکاف‌ها میان تعهدات بین‌المللی، اتحادیه اروپا و ملی در زمینه برابری جنسیتی است. همچنین این نوع بودجه‌بندی ابزاری است برای برجسته ساختن مبلغ بودجه عمومی اختصاص داده‌شده برای تحقق این تعهدات و رسیدن به برابری جنسیتی. همچنین بودجه‌بندی جنسیت‌محور محکی است برای اندازه‌گیری فاصله واقعیت نابرابری جنسیتی و هدف برابری بین زن و مرد.

دنبال‌کردن این که چه میزان پول (به این اهداف) اختصاص داده شده و چگونه این مقدار پول هزینه شده‌است، بر میزان شفافیت و پاسخ‌گویی در بودجه‌بندی جنسیت‌محور می‌افزاید. بنابراین بودجه‌بندی جنسیت‌محور، یک رهیافت مؤثر برای پاسخ‌گو نگه‌داشتن حکومت در قبال تبدیل تعهدات عدالت جنسیتی به تعهدات بودجه‌ای و تسهیل پیگیری این تعهدات است.

• نظارت بر روند دستیابی به اهداف سیاست‌گذاری

بودجه‌بندی با الویت عدالت جنسیتی طیفی از ابزارها را برای نظارت بر میزان دستیابی به اهداف برنامه عدالت جنسیتی فراهم می‌کند. این نوع بودجه‌بندی همچنین ابزاری است برای نظارت در مورد سنجش اینکه تا چه اندازه اهداف سیاست‌های کلی، مانند اهداف مربوط به توسعه، متحقق شده‌اند.

تقویت رویکردهای مشارکتی متناسب با موضوع جنسیت

بودجه‌بندی جنسیت‌محور می‌تواند در روند مشورت عمومی و مشارکت در آماده سازی و پذیرش بودجه‌ها فعالانه نقش ایفا کند، همان‌گونه که می‌تواند همین نقش را در زمینه نظارت بر نتایج و تأثیرات حاصله داشته باشد. به صورت ویژه بودجه‌بندی جنسیت‌محور می‌تواند رویکرد زنان را در روندهای مشارکتی در نظر بگیرد، که این امر در نهایت به تقویت کیفیت روندهای مشارکتی منجر خواهد شد. گام‌گذاری در مسیر بودجه‌بندی جنسیت‌محور می‌تواند فرصت‌های تازه‌ای را برای مشارکت گروه و وسیع‌تری از افراد مسئول در روند تدوین

بودجه و برنامه‌ریزی در سطح شهرداری‌ها فراهم کند. به صورت مشخص، فعالیت‌های زنان و دفاع از برابری جنسیتی می‌تواند بودجه‌بندی جنسیت‌محور را به عنوان فرصتی برای شنیده‌شدن صداهایشان در این روندها تبدیل کند.

نتیجه‌گیری

- بودجه مهم‌ترین ابزار برنامه‌ای و سیاستی موجود در دستان دولت است، چرا که اجرای موفقیت‌آمیز همه برنامه‌ها و سیاست‌های دولت به آن وابسته است.
- همانند زنان و مردان، گروه‌هایی در میان زنان و مردان وجود دارد که سبک زندگی متفاوتی در بسیاری از زمینه‌ها دارند. این به معنای آن است، که آنها نقش‌های اجتماعی مختلف و موقعیت‌های متفاوت اقتصادی و اجتماعی دارند. به همین دلیل سیاست‌های بودجه عمومی، تأثیرات متفاوتی را بر روی زنان و مردان به دنبال دارند.
- مهم است که نیازها، منافع، و اولویت‌های زنان و مردان در تدوین بودجه مراعات گردد.
- بودجه‌های جنسیتی در واقع بودجه‌هایی جدا برای زنان و مردان نیستند، آنها در واقع در صدد آن هستند که حقوق زنان و برابری جنسیتی را مدنظر قرار دهند.
- بودجه‌بندی جنسیت‌محور می‌تواند تضمین کند، که نیازها، منافع و اولویت‌های زنان و مردان از گروه‌های مختلف (از منظر سنی، اجتماعی، قومی، مکانی و ...) در سیاست‌های معطوف به هزینه‌های عمومی و درآمدهای عمومی لحاظ خواهد شد.
- بودجه‌بندی جنسیت‌محور دارای دیدگاه وسیع‌تری در خصوص اطلاق عنوان فعالیت اقتصادی به فعالیت‌های متنوع است. این نوع بودجه‌بندی همچنین می‌تواند اهمیت کار بلاعوض به خصوص کارهای مراقبتی از کودکان و افراد سالمند را برجسته‌کرده و ابزارهای لازم برای اتصال مسائل زندگی روزمره زنان و تلاش‌های آنان در جهت برابری بیشتر میان زنان و مردان را به سیاست‌های عمومی و بودجه فراهم کند.
- تحلیل بودجه‌بندی جنسیت‌محور تنها در مورد «کاربرد» بودجه نیست، بلکه لازم است که ارتباط مستحکم‌تری را با سیاست‌گذاری‌ها و اعمال بودجه برقرار کند.
- بودجه‌بندی جنسیت‌محور مستلزم یک دوره طولانی‌تر از روند تغییرات در جهت تشویق برابری جنسیتی میان زنان و مردان است.
- کار بر روی بودجه‌بندی جنسیت‌محور می‌تواند رویکردی قدرتمند برای دستیابی به ارتقا موقعیت زنان و پیشرفت در مسیر برابری جنسیتی باشد. با این حال، قبل از آغاز کار بر روی بودجه‌بندی جنسیت‌محور بسیار مهم است، که اهداف خود را مشخص کنید. تنها در صورتی که بدانید در پی چه هستید، قادر خواهد بود که این سبک از بودجه‌بندی را به عنوان یک رهیافت در جهت تحقق اهداف برابری‌طلبانه خود به کار ببرید.

www.yaldanetwork.com

www.facebook.com/yaldanetwork

www.aparat.com/yaldanetwork

telegram.me/yaldanetwork

© 2016 Yalda Network

تمامی حقوق مادی و معنوی این اثر متعلق به شبکه یلدا است.